

Bản tin số 6 - Tháng 6/2023

DỰ ÁN TĂNG CƯỜNG NĂNG LỰC XUẤT KHẨU
CHO DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA

TRONG NGÀNH HÀNG

GIA VỊ, RAU QUẢ VIỆT NAM

SFV
EXPORT

Funded by
the European Union

VCCI

ĐIỂM TIN THỊ TRƯỜNG

C hình phủ Anh đã phê duyệt mô hình mới về kiểm soát nhập khẩu đối với các sản phẩm nông sản thực phẩm với tên gọi Mô hình hoạt động mục tiêu biên giới (The Border Target Operating Model – TOM). Theo mô hình mới này tất cả trái cây và rau quả tươi (ngoại trừ khoai tây) của Liên minh châu Âu (EU) xuất khẩu sang Vương quốc Anh sẽ không phải xuất trình giấy chứng nhận kiểm dịch thực vật hoặc kiểm tra thực tế tại các điểm biên giới ít nhất là đến tháng 4 năm 2024. [1]

Ngày 12/6, Bulgari đã từ chối 9 lô hàng chanh và ớt nhập khẩu từ Thổ Nhĩ Kỳ tại khu vực biên giới do phát hiện có chứa dư lượng quá mức cho phép của 8 loại thuốc trừ sâu khác nhau. Cụ thể, 4 lô hàng ớt chứa hàm lượng Chlorpyrifos, Methiocarb, Formethane, Acetamiprid và Pirimifos-methyl và 5 lô hàng chanh chứa hàm lượng Chlorpyrifos, Prochloraz, Fembutatin oxide, Propiconazole vượt ngưỡng cho phép. [2]

Pháp sẽ nhập khẩu 3 triệu quả chuối để phục vụ bữa ăn cho 15.000 vận động viên và 6.000 cộng tác viên trong thời gian tổ chức Thế vận hội Olympic 2024 tại nước này. Tất cả các loại trái cây nhập khẩu phục vụ sự kiện trong đó có chuối phải có chứng nhận hữu cơ. [4]

Sản lượng trái cây có múi của EU trong niên vụ 2022/23 dự kiến đạt 10,4 triệu tấn, giảm 10% so với niên vụ trước, đặc biệt giảm mạnh đối với cam và chanh. Sản lượng giảm chủ yếu ở Tây Ban Nha do mưa xuân năm 2022, kết hợp với tình trạng hạn hán nghiêm trọng từ đầu năm 2023 đã tác động tiêu cực đến quá trình ra hoa và đậu trái. Dự báo tiêu thụ nội khối cũng sẽ giảm do giá tăng, trong khi lượng nhập khẩu của EU dự kiến không tăng, ngoại trừ cam. [3]

Sản lượng hạnh nhân của Tây Ban Nha năm 2023 dự kiến đạt 120.633 tấn, cao hơn 49% so với mức trung bình 3 năm qua, do nước này đã tăng thêm 16.000 ha diện tích trồng mới. Tổng diện tích hạnh nhân năm nay của Tây Ban Nha đạt 538.353 ha, tăng 3,1% so với năm trước, trong đó hạnh nhân sản xuất hữu cơ đạt 100.000 ha, chiếm 20% tổng diện tích. [5]

Trong 4 tháng đầu năm 2023, Tây Ban Nha nhập khẩu 1,47 triệu tấn rau quả, trị giá 1,556 triệu Euro, tăng 17% về khối lượng và tăng 25% về giá trị so với cùng kỳ năm trước. Trong đó, nhập khẩu trái cây đạt 704.486 tấn, trị giá 1.099 triệu Euro, tăng 21% về khối lượng và tăng 22% về giá trị; rau củ đạt 771.235 tấn, trị giá 546 triệu Euro, tăng 13% về khối lượng và tăng 30% về giá trị. [6]

Khoảng 30% diện tích tỏi ở Tây Ban Nha vẫn chưa được thu hoạch, do những cơn mưa kéo dài vào cuối tháng 5 và đầu tháng 6, gây nên sự gián đoạn đáng kể trên thị trường tỏi châu Âu. Để giải quyết tình trạng này, Châu Âu sẽ phải phụ thuộc vào nguồn tỏi đông lạnh nhập khẩu. Tuy nhiên, hiện nay các cơ quan hải quan đang gặp khó khăn trong việc phân loại các lô hàng nhập khẩu do chưa có mã số cụ thể cho tỏi đông lạnh. [7]

EU và Kenya ký kết Hiệp định Đối tác Kinh tế EU – Kenya. Sau khi được phê chuẩn và có hiệu lực, Kenya sẽ được miễn thuế và miễn hạn ngạch vào EU. Tổng thương mại giữa EU và Kenya đạt 3,3 tỷ euro vào năm 2022, tăng 27% so với năm 2018. Các mặt hàng xuất khẩu chính của Kenya sang EU là các sản phẩm nông nghiệp, bao gồm rau, trái cây, chè và cà phê. [8]

TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU NGÀNH HÀNG GIA VỊ, RAU QUẢ SANG THỊ TRƯỜNG EU

Trong tháng 5 năm 2023, xuất khẩu của nhóm ngành hàng gia vị và rau quả của Việt Nam sang thị trường EU đạt 43,1 triệu USD, tăng 12,4% so với tháng trước và tăng 13,5% so với cùng kỳ năm 2022.

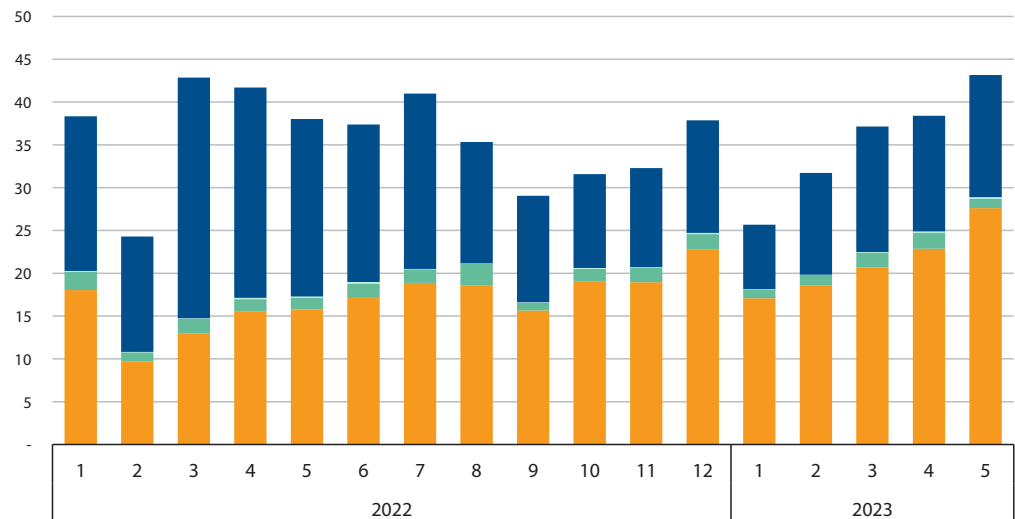
Trong đó, các sản phẩm trái cây tăng 75,1%, so với cùng kỳ năm 2022, rau củ các loại giảm 20,5%, rau và trái cây chế biến khác tăng 28,6%, các sản phẩm gia vị giảm 31,3%.

Hình 1

GIÁ TRỊ XUẤT KHẨU RAU QUẢ VÀ GIA VỊ SANG THỊ TRƯỜNG EU (TRIỆU USD)

■ Trái cây
■ Rau củ các loại
■ Rau và trái cây chế biến khác
■ Gia vị

Nguồn: Tính toán từ số liệu Tổng cục Hải quan

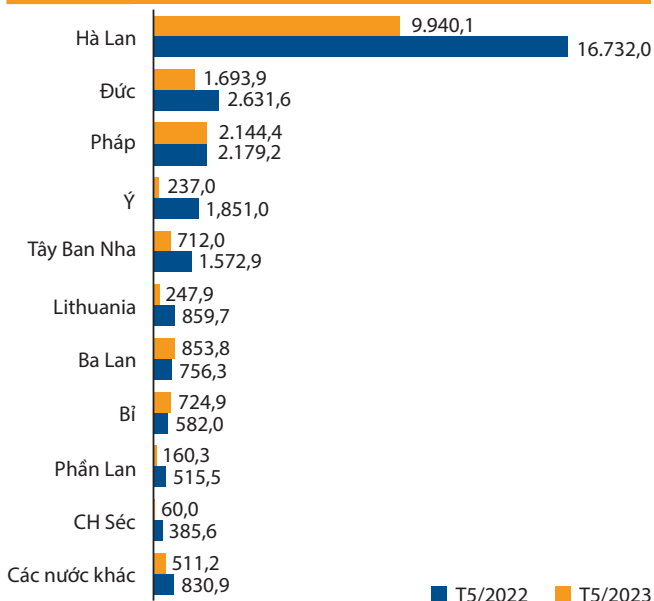
TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU RAU QUẢ SANG THỊ TRƯỜNG EU

Giá trị xuất khẩu rau quả (trừ các loại rau gia vị) của Việt Nam sang thị trường EU tháng 5 năm 2023 đạt 28,9 triệu USD, chiếm 4,4% tổng giá trị xuất khẩu rau quả, tăng 16,1% so với tháng trước và tăng 67,2% so với cùng kỳ năm 2022. Trong tháng 5, các sản phẩm rau quả của Việt Nam đã xuất sang 22 nước thành viên của EU, trong đó, Hà Lan

là quốc gia nhập nhiều nhất toàn khối với 16,7 triệu USD, chiếm 57,9% tổng giá trị nhập khẩu cả EU và tăng 68,3% so với cùng kỳ năm 2022. Đức là thị trường nhập khẩu lớn thứ 2 trong khối (chiếm 9,1%), tăng 55,4% so với cùng kỳ năm 2022, đạt 2,6 triệu USD. Tương tự, Pháp đạt 2,2 triệu USD, chiếm 7,5%; Ý đạt 1,9 triệu USD, chiếm 6,4%.

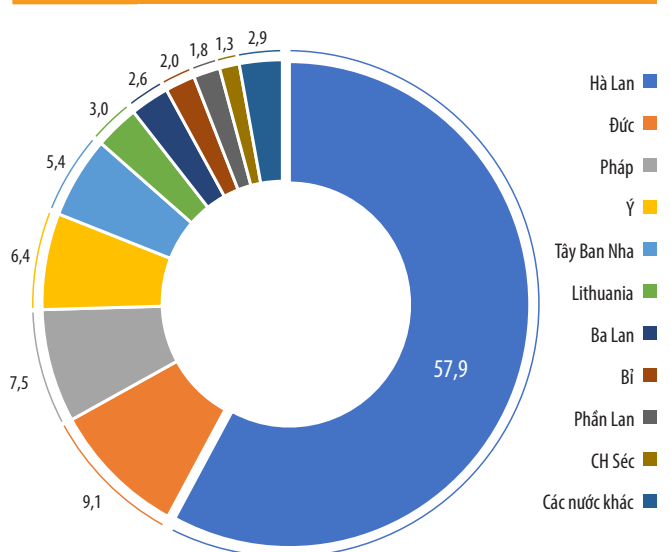
Hình 2

GIÁ TRỊ XUẤT KHẨU RAU QUẢ SANG THỊ TRƯỜNG EU (NGHÌN USD)

Hình 3

CƠ CẤU THỊ TRƯỜNG XUẤT KHẨU RAU QUẢ VIỆT NAM SANG EU THÁNG 5/2023 (%)

Nguồn: Tính toán từ số liệu Tổng cục Hải quan

TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU MỘT SỐ SẢN PHẨM TRÁI CÂY NỔI BẬT

Trong tháng 5/2023, Việt Nam xuất khẩu dưa hấu sang 6 quốc gia trong khối EU bao gồm: Bỉ, Pháp, Ireland, Hà Lan, Tây Ban Nha và Đức, với tổng giá trị xuất khẩu đạt 16 nghìn USD. Thị phần xuất khẩu sang các thị trường này lần lượt là: 42,8%; 16,6%; 15,7%; 8,9%; 8,5% và 7,5% v.v... Dưa hấu xuất khẩu chủ yếu dưới dạng nước ép chiếm 91,5% tổng giá trị xuất khẩu, dưa hấu đông lạnh chiếm 8,5%.

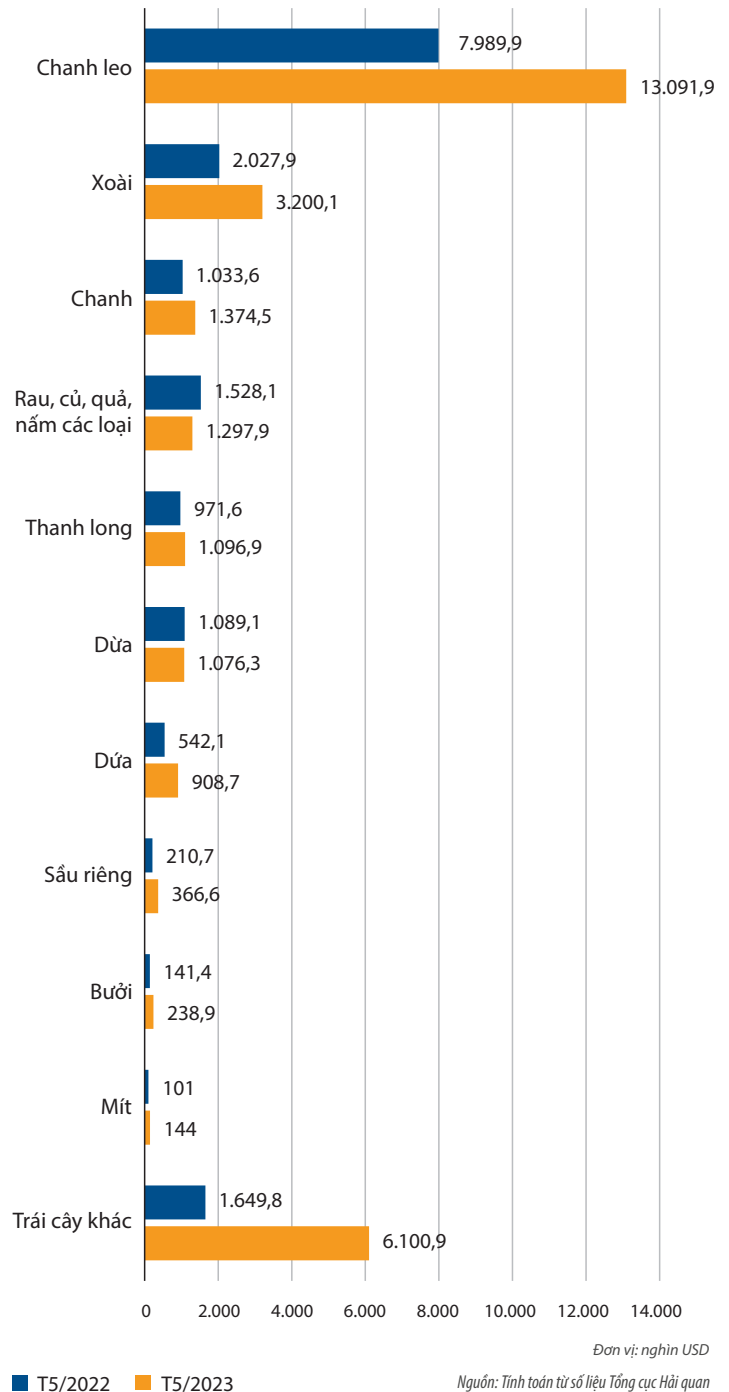
Việt Nam xuất khẩu xoài sang 14 quốc gia trong khối EU bao gồm: Phần Lan, Lithuania, Đức, Ba Lan, Hà Lan, Bỉ, Pháp, Latvia, CH Séc, Bồ Đào Nha, Tây Ban Nha, Slovenia, Ý, Ireland, Estonia và Thụy Điển. Trong đó, Phần Lan, Lithuania, Đức, Ba Lan và Hà Lan là các thị trường xuất khẩu xoài lớn nhất của Việt Nam trong khối EU, với giá trị xuất khẩu lần lượt đạt 495 nghìn USD (chiếm 15,5% tổng giá trị xuất khẩu xoài, tăng 297%), 485 nghìn USD (chiếm 15,2%, tăng 311%), 438 nghìn USD (chiếm 13,7%, giảm 17%), 422 nghìn USD (chiếm 13,2%, tăng 26%) và 420 nghìn USD (chiếm 13,1%, tăng 25%). Xoài xuất khẩu chủ yếu dưới dạng tươi, khô, sơ chế, đông lạnh chiếm 74,1%; sản phẩm chế biến (xoài nghiền, sấy khô, sấy dẻo, nước ép) chiếm 25,9%.

Việt Nam xuất khẩu chuối sang 9 quốc gia thuộc EU bao gồm: Lithuania, Ba Lan, Pháp, CH Séc, Hà Lan, Thụy Điển, Đức, Tây Ban Nha và Ý, với tổng giá trị xuất khẩu đạt 120,4 nghìn USD. Lithuania, Ba Lan, Pháp và CH Séc là các thị trường xuất khẩu chuối lớn nhất của Việt Nam trong khối EU, với giá trị xuất khẩu lần lượt đạt: 47,2 nghìn USD (chiếm 39,2%); 34,9 nghìn USD (chiếm 28,9%); 13,7 nghìn USD (chiếm 11,4%) và 13,6 nghìn USD (chiếm 11,3%). Các sản phẩm chuối xuất khẩu sang thị trường EU trong tháng chủ yếu là chuối chế biến (chuối sấy) chiếm 86,0%; chuối tươi, hấp hoặc đông lạnh (chiếm 5,1%), các sản phẩm khác từ cây chuối (lá chuối, bắp chuối) chiếm 8,9%.

Trong các mặt hàng rau quả xuất khẩu sang EU trong tháng 5/2023, chanh leo là sản phẩm có giá trị xuất khẩu cao nhất, đạt 13,1 triệu USD, chiếm 45,3% tổng giá trị xuất khẩu của nhóm sản phẩm rau quả, đồng thời là một trong các sản phẩm tăng trưởng cao, tăng 63,9% so với cùng kỳ năm 2022. Tiếp đến là xoài đạt 3,2 triệu USD (chiếm 11,1%), tăng 57,8%; chanh đạt 1,4 triệu USD (chiếm 4,8%), tăng 33,0%; rau, củ, quả, nấm các loại đạt 1,3 triệu USD (chiếm 4,5%), giảm 15,1%; thanh long đạt 1,1 triệu USD (chiếm 3,8%), tăng 12,9%; dưa đạt 1,1 triệu USD (chiếm 3,7%), giảm 1,2%; dứa đạt 0,9 triệu USD (chiếm 3,1%), tăng 67,6% v.v...

Hình 4 GIÁ TRỊ XUẤT KHẨU MỘT SỐ LOẠI RAU QUẢ CHÍNH XUẤT KHẨU SANG EU TRONG THÁNG 3/2023

TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU GIA VỊ SANG THỊ TRƯỜNG EU

Trong tháng 5 năm 2023, xuất khẩu gia vị của Việt Nam sang thị trường EU giảm mạnh so với cùng kỳ năm 2022 do xuất khẩu hạt tiêu giảm mạnh. Theo số liệu từ Tổng cục Hải quan, xuất khẩu hạt tiêu của Việt Nam sang EU trong tháng 5/2023 đạt 13,8 triệu USD, giảm 30,3% so với cùng kỳ năm 2022, chiếm 96,7% tổng giá trị xuất khẩu của nhóm sản phẩm gia vị. Bên cạnh đó, các sản phẩm gia vị khác như gừng, sả, ớt, tỏi, hoa hồi và một số loại gia vị khác cũng giảm trong tháng 5/2023 so với cùng kỳ năm 2022. Tuy nhiên, trong tháng này cũng ghi nhận tăng trưởng xuất khẩu của hành tăng 92,3% với cùng kỳ 2022.

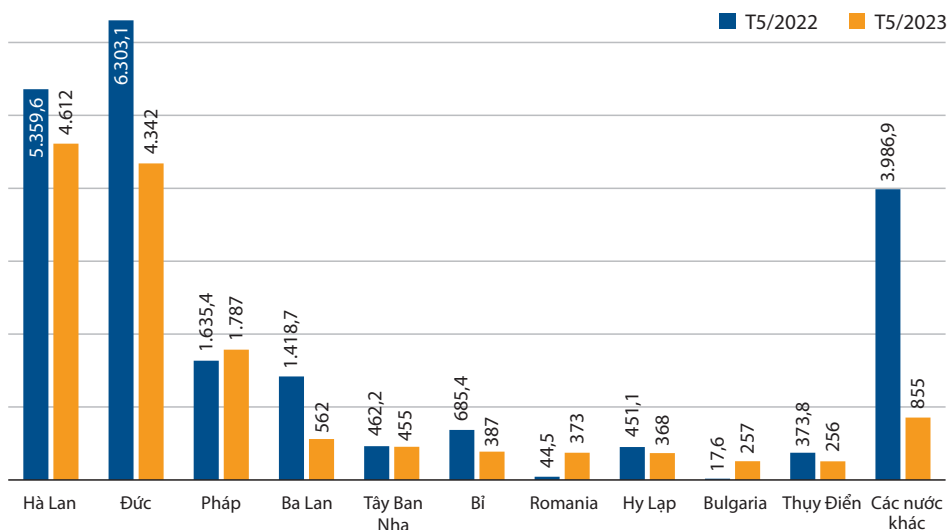
Bảng 1 GIÁ TRỊ XUẤT KHẨU MỘT SỐ SẢN PHẨM GIA VỊ CỦA VIỆT NAM SANG THỊ TRƯỜNG EU (NGHÌN USD)

TT		T5/2022	T5/2023	Cơ cấu 2023	Chênh lệch 2023/2022
1	Tiêu	19.785,3	13.788,5	96,74%	-30,3%
2	Gừng	584,2	278,1	1,95%	-52,4%
3	Sả	172,0	70,2	0,49%	-59,2%
4	Ớt	68,1	52,4	0,37%	-23,0%
5	Gia vị khác	103,6	41,8	0,29%	-59,6%
6	Hành các loại	10,1	19,4	0,14%	92,3%
7	Tỏi	9,5	2,3	0,02%	-75,9%
8	Hoa hồi	5,7	-	0,00%	-100,0%
Tổng		20.738,3	14.252,7	100%	-31,3%

Nguồn: Tính toán từ số liệu Tổng cục Hải quan

Về thị trường xuất khẩu, Hà Lan, Đức, Pháp, Ba Lan và Tây Ban Nha là các quốc gia nhập khẩu gia vị chính của Việt Nam trong tháng 5/2023. Giá trị xuất khẩu gia vị của Việt Nam sang Hà Lan đạt 4,6 triệu USD, giảm 13,9% so với tháng 5/2022, tiếp đến là Đức đạt 4,3 triệu USD (giảm 31,1%), Pháp đạt 1,8 triệu USD (tăng 9,2%), Ba Lan đạt 0,56 triệu USD (giảm 60,4%), Tây Ban Nha đạt 0,46 triệu USD (giảm 1,6%), v.v...

Hình 5 GIÁ TRỊ XUẤT KHẨU CÁC SẢN PHẨM GIA VỊ SANG MỘT SỐ THỊ TRƯỜNG CỦA EU (NGHÌN USD)

Nguồn: Tính toán từ số liệu Tổng cục Hải quan

TÌNH HÌNH XUẤT KHẨU MỘT SỐ SẢN PHẨM GIA VỊ NỔI BẬT

Trong tháng 5/2023, Việt Nam xuất khẩu ớt sang 6 quốc gia trong khối EU bao gồm: Đan Mạch, Pháp, CH Séc, Đức, Hà Lan và Ý. Thị phần xuất khẩu sang các nước này lần lượt là 45,1%; 23,9%; 14,2%; 10,3%; 5,9% và 0,6%. Các sản phẩm ớt xuất khẩu sang EU bao gồm ớt tươi, ớt đông lạnh.

Việt Nam chỉ xuất khẩu tỏi sang Pháp trong tháng 5/2023 với giá trị xuất khẩu đạt 2,3 nghìn USD và 100% sản phẩm xuất khẩu là tỏi tươi.

Việt Nam chỉ xuất khẩu hành sang Đức trong tháng 5/2023 với giá trị xuất khẩu đạt 19,4 nghìn USD và 100% sản phẩm xuất khẩu là hành sấy.

XU HƯỚNG THỊ TRƯỜNG TRONG THÁNG TỚI CHO MỘT SỐ SẢN PHẨM

Gia vị khô đã được sử dụng trong nhiều thế kỷ như một thành phần thiết yếu trong các món ăn trên toàn thế giới. Chúng mang lại hương vị và mùi thơm đặc trưng cho các món ăn và thường gắn liền với văn hóa và truyền thống ẩm thực khu vực. Thị trường gia vị khô toàn cầu được dự đoán sẽ phát triển với tốc độ CAGR là 4,7% từ năm 2023 đến năm 2033.

Thị trường gia vị khô trên toàn cầu nói chung và tại EU nói riêng dự kiến sẽ tăng trưởng ổn định do một số yếu tố sau: (i) nhu cầu ngày càng tăng về hương vị dân tộc và hương vị lạ trong ngành công nghiệp thực phẩm, khi người tiêu dùng tìm kiếm những trải nghiệm hương vị mới và các lựa chọn ẩm thực đa dạng, nhu cầu về nhiều loại gia vị đã mở rộng; (ii) xu hướng hướng tới thói quen ăn uống lành mạnh hơn và các thành phần thực phẩm tự nhiên cũng đã ảnh hưởng đến thị trường gia vị khô do nhiều loại gia vị khô có các đặc tính chống oxy hóa và chống viêm; (iii) người tiêu dùng đang ngày càng tìm kiếm các lựa chọn gia vị tự nhiên và hữu cơ giúp tăng thêm hương vị đồng thời tránh các chất phụ gia nhân tạo. [9]

Theo thông tin từ Thương vụ Việt Nam tại Thụy Điển, người tiêu dùng châu Âu muốn vải thiếu có độ chín tối ưu khi mua, hương vị của vải thiếu phải ngọt ngào, trong khi kết cấu của quả chắc. Hiện nay tiêu thụ trái cây tươi ở châu Âu đang phát triển theo hướng tiếp cận sản xuất và chế biến bền vững hơn, đồng thời, người tiêu dùng ngày càng chú trọng đến sức khỏe và môi trường, do đó ngày càng quan tâm đến trái cây và rau quả được sản xuất hữu cơ. Vải thiếu tại Châu Âu hiện đang được bán trong các siêu thị lớn cũng như các chợ và cửa hàng trái cây tươi chuyên biệt. Tuy nhiên, phân khúc chính là các nhà hàng châu Á. Đối với vải thiếu, dân số gốc Á rất quan trọng. Ngoài ra, các cửa hàng thực phẩm và chợ đường phố là những kênh bán hàng đáng kể. Người tiêu dùng châu Âu đang dần trở nên quen thuộc hơn với các món ăn châu Á (và các nước khác) đã góp phần làm gia tăng thị trường cho vải thiếu. [10]

THÔNG TIN CHÍNH SÁCH

CẬP NHẬT QUY ĐỊNH KIỂM SOÁT HÀNG HÓA NHẬP KHẨU VÀO EU

Ngày 7/6/2023, EU đã đăng công báo Quy định (EU) 2023/1110 ký ngày 6 tháng 6 năm 2023 sửa đổi Quy định 2019/1973 về các biện pháp khẩn cấp kiểm soát thực phẩm xuất khẩu vào EU. Theo đó, EU đã chính thức đưa các loại mỳ ăn liền của Việt Nam từ Phụ lục II (kiểm soát bằng chứng thư an toàn thực phẩm và kiểm soát tại cửa khẩu) sang Phụ lục I với tần suất kiểm tra tại Biên giới là 20%. Như vậy, kể từ ngày 27 tháng 6 năm 2023, các mặt hàng mỳ ăn liền xuất khẩu từ Việt Nam sẽ không bị bắt buộc phải đi kèm giấy kiểm định an toàn thực phẩm do cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam cấp.

Tuy nhiên, tại Quy định này, ớt chuông từ Việt Nam vẫn nằm trong phụ lục I với tần suất kiểm tra 50% tại cửa khẩu; đậu bắp và thanh long vẫn nằm trong phụ lục II với tần suất kiểm tra tương ứng là 50% và 20%; điều này có nghĩa là các mặt hàng nông nghiệp không có thay đổi so với quy định của 6 tháng trước. [11]

MỘT SỐ CHÍNH SÁCH CẦN LƯU Ý

01

Ngày 26/6, Ủy ban châu Âu đề xuất gói hỗ trợ ngành nông nghiệp trị giá 330 triệu Euro từ Quỹ Chính sách Nông nghiệp chung (CAP) cho 22 quốc gia thành viên, nhằm hỗ trợ nông dân các nước này bị ảnh hưởng bởi các sự kiện khí hậu bất lợi, chi phí đầu vào cao và các vấn đề liên quan đến thương mại và đa dạng thị trường. Ngoài ra, EU cũng phê duyệt gói hỗ trợ 100 triệu Euro cho Bulgaria, Hungary, Ba Lan, Romania và Slovakia đã được đề xuất từ ngày 3/5 do nông dân của 5 quốc gia này đang phải đối mặt với các vấn đề tắc nghẽn hậu cần sau khi nhập khẩu một lượng lớn nông sản thực phẩm từ Ukraina. [12]

02

Ngày 12/6, Thương vụ, Đại sứ Quán Việt Nam tại Bỉ đã phối hợp với Liên minh Bỉ – Việt, Trung Tâm xúc tiến thương mại và Đầu tư Flander tổ chức chương trình định kỳ “Việt Nam đến với Bạn – Vietnamese Roadshow” tại Antwerp – Thành phố cảng lớn nhất của Bỉ, đồng thời cảng Antwerp là cảng lớn thứ 3 của châu Âu, với chủ đề là thúc đẩy hợp tác cảng biển – logistics giữa Việt Nam và Bỉ để kết nối liên khu vực Á – Âu. Hàng hóa Việt Nam xuất khẩu sang EU đang được hưởng lợi thế rất lớn từ EVFTA, tuy nhiên, một số hạn chế của hậu cần – logistics đã ảnh hưởng phần nào đến những cơ hội từ EVFTA. Thương vụ, Đại sứ quán Việt Nam đang tập trung xúc tiến hợp tác trong lĩnh vực cảng biển, logistics giữa Việt Nam với Bỉ, Việt Nam với Luxembourg để tạo ra khả năng cạnh tranh tốt hơn cho hàng hóa Việt Nam. [13]

THÔNG TIN THAM KHẢO

- 1 https://murciatoday.com/brexit-border-checks-on-fruit-and-veg-imported-to-uk-from-eu-postponed-for-another-year_2152597-a.html
- 2 <https://www.fructidor.com/newsdetail.aspx?idn=65544&title=9-lemon-and-pepper-shipments-from-Turkey-rejected-at-Bulgarian-border->
- 3 <https://www.fas.usda.gov/data/european-union-citrus-semi-annual-3>
- 4 <https://traveltomorrow.com/why-france-is-buying-3-million-bananas-for-the-olympics/>
- 5 <https://www.fructidor.com/newsdetail.aspx?idn=65662&title=Positive-forecast-for-Spanish-almond-production>
- 6 <https://www.fructidor.com/newsdetail.aspx?idn=65659&title=Spanish-fruit-and-veg-imports-continue-to-rise>
- 7 <https://www.fructidor.com/newsdetail.aspx?idn=65639&title=30%-of-garlic-area-in-Spain-to-remain-unharvested>
- 8 <https://www.hortidaily.com/article/9539488/kenya-signs-eu-trade-deal-as-brussels-wants-to-strengthen-ties-with-africa/>
- 9 <https://www.digitaljournal.com/pr/news/xherald/global-dried-spices-market-is-anticipated-to-progress-at-a-cagr-of-4-7-from-2023-to-2033#ixzz85jRk1idv>
- 10 <https://vinanet.vn/tin-xuc-tien/xu-huong-thi-truong-va-kenh-phan-phoi-doi-voi-trai-vai-tuoi-770447.html>
- 11 <https://vn-eu-tradehub.com/2023/06/10/quy-dinh-moi-cua-eu-ve-cac-bien-phap-khan-cap-va-tam-thoi-kiem-soat-an-toan-thuc-pham/>
- 12 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_3189
- 13 <https://vn-eu-tradehub.com/2023/06/12/viet-nam-bi-thuc-day-hop-tac-cang-bien-logistic-de-ket-noi-lien-khu-vuc/>

Tài liệu này được biên soạn với sự hỗ trợ tài chính của Liên minh Châu Âu. Các nội dung trong tài liệu này thuộc trách nhiệm dự án SFV-Export và không nhất thiết phản ánh quan điểm của Liên minh Châu Âu

